

Møte i Omsetningsrådet

mandag 9 februar 2026, 08:00 - 08:30

Digitalt møte

Deltakere

Rådsmedlemmer

Björg Tørresdal, Ann Lisbet Brathaug, Anne Berit Aker Hansen, Bjørn-Ole Juul-Hansen, Gaute Lenvik, Jens Lippestad, Vidar Olsen, Rolf Øyvind Thune, Tor Jacob Solberg, Sigrid Hjørnegård (vara for Bjørn Gimming), Johan Narum

Fraværende: Bjørn Gimming

Landbruksdirektoratet

Mari Vengnes, Haavard Elstrand, Ellen Karin Solevåg, Hans Peder Hvide Bang, Sander Mardal

Møteprotokoll

1/26

Godkjenning av innkalling og dagsorden

Beskrivelse

Saksdokumentene er gjort tilgjengelig i styreportalen Admincontrol.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Innkalling og dagsorden godkjennes.

2/26

Godkjenning av protokoll fra forrige møte

Beskrivelse

Protokollen fra møtet 8. desember 2025 er elektronisk signert av samtlige møtedeltakere i rådet.

I etterkant av publisering av foreløpig protokoll ble sekretariatet gjort oppmerksom på en skrivefeil i innstillingen for sak 89/25 "Kjøtt, egg og fjørfekjøtt - Budsjett faglige tiltak 2026 (Animalia)". Kostnadene ved avlsarbeid var der oppgitt i kr per kg per dyreslag, mens riktig benevning er øre per kg. Skrivefeilen rettes i innstillingen som vedlegges endelig protokoll.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Protokollen fra møtet 8. desember 2025 godkjennes.

 Protokoll_Møte i Omsetningsrådet_081225.pdf

3/26

Orientering om markedssituasjonen

Beskrivelse

Det ble gitt følgende orienteringer fra markedsregulatorene:

• Korn	Jens Lippestad
• Kjøtt og egg	Johan Narum

Presentasjonene er lagt ut i styreportalen Admincontrol.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Presentasjonene fra markedsregulatorene tas til orientering.

4/26

Alle - Oppnevning i Omsetningsrådet fra 1. januar 2026

Beskrivelse

Landbruks- og matdepartementet har oppnevnt medlemmer og varamedlemmer i Omsetningsrådet for perioden f.o.m. 1. januar 2026 t.o.m. 31. desember 2029.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Omsetningsrådet tar saken til orientering.

 Sak 004-26 - Innstilling - Alle - Oppnevning i Omsetningsrådet fra 1. januar 2026.pdf

 Sak 004-26 - Vedlegg 1 - Brev fra LMD om oppnevning i Omsetningsrådet fra 1. januar 2026.pdf

5/26

Alle - Møteplan for Omsetningsrådet 2. halvår 2026

Beskrivelse

Landbruksdirektoratet foreslår datoer for møter i Omsetningsrådet i 2. halvår 2026.

Forslag til vedtak

Følgende møtedatoer fastsettes for Omsetningsrådet for 2. halvår 2026:

Torsdag 20. august 2026 (digitalt møte)

Onsdag 16. september - torsdag 17. september 2026 (fagtur)

Torsdag 12. november 2026

Torsdag 10. desember 2026

Digitale møter starter kl. 08:30 og fysiske møter starter kl. 10:00.

Møtebehandling

Møtedatoene ble diskutert, og det kom forslag til alternative datoer.

Med dette ble saken enstemmig vedtatt.

Vedtak

Følgende møtedatoer fastsettes for Omsetningsrådet for 2. halvår 2026:

Torsdag 20. august 2026 (digitalt møte)

Mandag 14. september - tirsdag 15. september 2026 (fagtur)

Mandag 9. november 2026

Mandag 7. desember 2026

Digitale møter starter kl. 08:30 og fysiske møter starter kl. 10:00.

 Sak 005-26 - Innstilling - Alle - Møteplan for Omsetningsrådet 2. halvår 2026.pdf

6/26

Melk - Sats for transport av melk til produksjon av reguleringsprodukter i 2025

Beskrivelse

Tine SA legger frem sats for transport av melk til produksjon av reguleringsprodukter i 2025.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Sats for kompensasjon for kostnader ved transport av melk til reguleringsproduksjon fastsettes til 36,54 øre/liter for 2025.

 Sak 006-26 - Innstilling - Melk - Sats for transport av melk til produksjon av reguleringsprodukter i 2025.pdf

 Sak 006-26 - Vedlegg 1 - Sats for transport av melk til produksjon av reguleringsprodukter i 2025.pdf

7/26

Melk - Satser for reguleringslagring 2025

Beskrivelse

Tine legger frem satser for reguleringslagring for 1. og 2. halvår 2025.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Omsetningsrådet vedtar følgende satser for reguleringslagring av melkeprodukter 1. halvår og 2. halvår 2025:

Produkt	Sats 1. halvår	Sats 2. halvår
	øre/kg/mnd	øre/kg/mnd
Smør	36,15	34,92
Hvitost	39,67	40,42
Brunost	37,90	37,66
Tørrmelk	30,42	32,75

 Sak 007-26 - Innstilling - Melk - Satser for reguleringslagring 2025.pdf

8/26

Alle - Oppdatering av prosedyre for hastevedtak

Møtebehandling

Sigrid Hjørnegård foreslo å utsette saken for å få mer tid til å vurdere saken.

Med dette ble saken enstemmig vedtatt.

Vedtak

Omsetningsrådet utsetter saken.

Saksnr.: 004/26	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 09.02.2026	Tittel: Alle - Oppnevning i Omsetningsrådet fra 1. januar 2026	Saksnr.: 26/22011 - 2

Beskrivelse

Landbruks- og matdepartementet har i brev datert 19. januar 2026 oppnevnt følgende medlemmer og varamedlemmer til Omsetningsrådet. Funksjonstiden er f.o.m. 1. januar 2026 t.o.m. 31. desember 2029.

Organisasjon	Medlem	Varamedlem
Norges Bondelag	Bjørn Gimming	Sigrid Hjørnegård
Norsk Bonde- og Småbrukarlag	Tor Jacob Solberg	Anders Bakke Klemoen
Felleskjøpet Agri SA	Jens Lippestad	Erling Aune
Nortura SA	Johan Narum	Rolf Gjermund Fjeldheim
Nærings- og fiskeridepartementet	Ann Lisbet Brathaug	Malin Arve

Hjemmel

Lov 10. juli 1936 nr. 06 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 2

Forutsetninger

Vedlegg

Brev fra Landbruks- og matdepartementet av 19. januar 2026

Forslag til vedtak

Omsetningsrådet tar saken til orientering.

Saksnr.: 005/26	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 09.02.2026	Tittel: Alle - Møteplan for Omsetningsrådet 2. halvår 2026	Saksnr.: 25/43780 - 2

Beskrivelse

I tabellen under foreslås møtedatoer for Omsetningsrådet for andre halvår 2026.

Dato	Aktuelle saker
20. august	Digitalt møte. Omsetningsavgift på korn for kornåret 2026/2027.
16.-17. september	Faktur. Satser for prisedskriving ved salg av egg, eggprodukter, melkeprodukter og kjøttprodukter til spesialmarkeder for 2027.
12. november	Eventuelle saker.
10. desember	Budsjettsaker m.m.

I sak 67/25 av 18. september 2025 var det enighet i rådet om at digitale møter skal ha møtestart kl. 08:30, mens fysiske møter skal ha møtestart kl. 10:00. Sekretariatet vurderer i samarbeid med leder om møtene gjennomføres fysisk eller digitalt når vi har oversikt over hvilke saker som skal behandles. Fysiske møter holdes i lokalene til Landbruksdirektoratet.

Augustmøtet settes opp som et digitalt møte, da møtet i utgangspunktet kun gjelder behandling av omsetningsavgiften på korn. Møtedato for dette møtet er hvert år en avveining mellom behovet for å fastsette avgiften tidlig for at kornprodusentene skal få oppgjør for leveranser fra og med 1. juli så raskt som mulig, og samtidig gi tilstrekkelig tid til saksforberedelser og behandling i Felleskjøpet Agri SA, Landbruksdirektoratet og Omsetningsrådet. Foreslått dato har utgangspunkt i at FKA sin prognose for kornåret 2026/2027 vil foreligge ca. 13. august og at styret i FKA vil behandle sitt forslag til omsetningsavgift 17. august. Landbruksdirektoratet regner med å kunne sende ut saksdokumentene til Omsetningsrådet samme dag som styremøtet i FKA. Nortura SA har styremøte 18.-19. august. Dette i kombinasjon med at rådet skal ha forsvarlig tid til å forberede seg før møtet, gjør at Landbruksdirektoratet foreslår 20. august som møtedato.

Detaljene rundt fakturen avklares senere.

Følgende datoer er forsøkt unngått:

- Høstferie uke 40 og 41 (28. september — 9. oktober)

De foreslåtte datoene er sjekket mot aktivitetskalenderen til Norsk Landbrukssamvirke.

Hjemmel

Forutsetninger

Vedlegg

Forslag til vedtak

Følgende møtedatoer fastsettes for Omsetningsrådet for 2. halvår 2026:

Torsdag 20. august 2026 (digitalt møte)

Onsdag 16. september — torsdag 17. september 2026 (fagtur)

Torsdag 12. november 2026

Torsdag 10. desember 2026

Digitale møter starter kl. 08:30 og fysiske møter starter kl. 10:00.

Foreløpig

Saksnr.: 06/26	Sektor: Melk	Styre/råd: OR
Behandling: 09.02.2026	Tittel: Melk - Sats for transport av melk til produksjon av reguleringsprodukter i 2025	Saksnr.: 26/22454 - 2

Beskrivelse

Tine SA legger frem i e-post av 21. januar 2026 sats for transport av melk til produksjon av reguleringsprodukter i 2025.

Tines forslag til sats for reguleringstransport for 2025 er beregnet med utgangspunkt i de samme prinsippene som ble lagt til grunn i fastsettelsen av satsen for de fire siste årene. Tine foreslår en sats på 36,54 øre/liter.

Landbruksdirektoratet innstiller i tråd med Tines forslag.

Hjemmel

Retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter punkt 4-1 fastsatt av Omsetningsrådet 1. desember 2009 med hjemmel i forskrift 22. oktober 2008 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1.

Vedlegg

Brev fra Tine SA av 21. januar 2026

Forslag til vedtak

Sats for kompensasjon for kostnader ved transport av melk til reguleringsproduksjon fastsettes til 36,54 øre/liter for 2025.

Melk - Sats for transport av melk til produksjon av reguleringsprodukter i 2025

Tine foreslår i brev av 21. januar 2026 en sats for transport av melk til produksjon av reguleringsprodukter i 2025.

I forbindelse med fastsettelse av sats for transport av melk til reguleringsprodukter for 2017 ble det forutsatt en gjennomgang for overføringstransport (transport etter noteringspunkt) som følge av endret modell for innfrakt (transport før noteringspunkt) fra 1. juli 2017.

Ettersom reguleringstransport er definert som overføringstransport, ble det forutsatt at det kunne bli behov for å gjennomgå tabellen for sats til transport av melk til produksjon av reguleringsprodukter etter at ny modell for overføringstransport var iverksatt. Tine ble gitt i oppdrag å foreta en gjennomgang av modell for beregning av sats for melk til reguleringsproduksjon. Tine slutførte dette arbeidet i forkant av satsfastsettelse i for 2018, hvor beregningen var basert på prinsippene i notat fra Tine av 18. februar 2020. I tines forslag til sats for 2025 ligger de samme beregningsprinsippene til grunn.

Beregningsmetode og forslag til sats for 2025

Tine benytter de samme prinsippene for beregning av faktiske overføringer av melk for regulering i 2025, som for de fem siste årene.

Prinsipper for beregningen

- a) Det er benyttet samme modell som i beregninger av overføringstransport for 2018. Jf. brev fra Tine av 5. januar 2018 hvor blant annet følgende forutsetninger ble lagt til grunn for beregning av overføringssatser for 2018:
 - Ved tildeling av melk fra kommune til meieri er nærhetsprinsippet anvendt i henhold til prioritet, samt at forskyving av melk er gjort for å redusere kostnadene totalt for Norsk melkeråvare/melkeprodusent og de meieriene som mottar melken
 - Det er brukt tre prioriteter; 1) konsum, 2) ysting og 3) pulver. - Fraktkostnadene er nullstilt i noteringspunktet. Det vil si at over- eller underskudd frem til noteringspunkt blir avregnet mot melkeprodusent i Norsk melkeråvares regnskap, jf. Tine-avtalen.
 - Volumgrunnlaget i modellen er hentet fra mottatt volumprognose/budsjett for 2018 fra hvert enkelt meieri. I de tilfellene det er flere prioriteringer på samme meieri, er det gjort en fordeling av meieriets volum mellom aktuelle prioriteringer. Dette gjelder Sandnessjøen og Brumunddal, hvor volumet er fordelt mellom konsum og pulver.
 - Sum av beregnet overføringstransport er balansert mot budsjetterte kostnader for overføringstransport fratrasket dekning for reguleringstransport i Norsk melkeråvares budsjett for 2018.
- b) Volum transportert melk på basis av variasjon av reguleringslager av reguleringsartiklene av ost og skummetmelkpulver i et kalenderår; her i perioden 1. januar 2025 til 1. januar 2026 (lagervolum per 31.12.2024 – 31.12.2025).
- c) Fordeling av melk til anlegg med reguleringsproduksjon ut fra faktisk produksjon. For både ost og skummetmelkpulver legger en til grunn måneder med økende reguleringslager.
- d) Reguleringsanleggene tildeles volum melk fra fordelingen i c) og på basis av faktisk gjennomførte ruter opp til beregnet reguleringsproduksjon.
- e) Kostnader i d) beregnes per anlegg.

f) Gjennomsnittskostnad for total overføring til reguleringsproduksjon legges til grunn.

Datagrunnlag 2025

Tine legger til grunn status på reguleringslager for hvitost og skummetmelkpulver per 1. januar 2025 til 1. januar 2026. Differansen mellom maksimums- og minimumsmåned utgjør reguleringsproduksjon av ost og skummetmelkpulver. Videre har Tine brukt omregningsfaktorer, fastsatt av Landbruksdirektoratet, for å beregne hvor mye melk som må transporteres for å produsere reguleringsproduktene. Beregningene viser at Tine har transportert 68,7 mill. liter til ost og 14,2 mill. liter til skummetmelkpulver i 2025. Til sammen er 82,9 mill. liter som er transportert til reguleringsproduksjon i 2025.

For fordelingen av de 82,9 mill. literne til reguleringsproduksjon er gjort til anlegg med reguleringsproduksjon ut fra faktisk produksjon. I 2025 gjelder dette for følgende anlegg:

Ost

TM Jæren
TM Byrkjelo
TM Elnesvågen
TM Ørsta
TM Verdal
TM Sømna
TM Storsteinnes

Skummetmelkpulver

TM Brumunddal
TM Sandnessjøen

Faktiske overføringer av melk for reguleringsproduksjon av ost er på totalt 68,7 mill. liter melk i 2025. Dette volumet er tildelt hvert reguleringsanlegg ut fra en prosentvis andel av totalproduksjonen av ost. Dette medfører at f.eks. TM Byrkjelo får tildelt eksakt den samme andelen av reguleringsvolumet som de har av total produksjon av ost.

Kostnader beregnes per anlegg på basis av gjennomførte ruter i til reguleringsproduksjon. Det forutsettes at melk til konsummelk og tildeling på forsyningsplikten skjer etter følgende prioritet; 1) konsum, 2) ysting og 3) pulverproduksjon. Melk til reguleringsproduksjon tildeles etter at alle bestillinger er effektivert, noe som innebærer at reguleringsproduksjonen får de lengste transportrutene.

For ost har Tine hatt en kostnad for overføringstransport på 25,8 mill. kroner basert på en reguleringsproduksjon av 68,7 mill. liter melk. Dette gir en sats på 37,56 øre per liter.

Det er gjort tilsvarende beregning for skummetmelkpulver, hvor Tine har hatt en kostnad på 4,5 mill. kroner basert på en reguleringsproduksjon av 14,2 mill. liter melk. Dette gir en sats på 31,64 øre per liter.

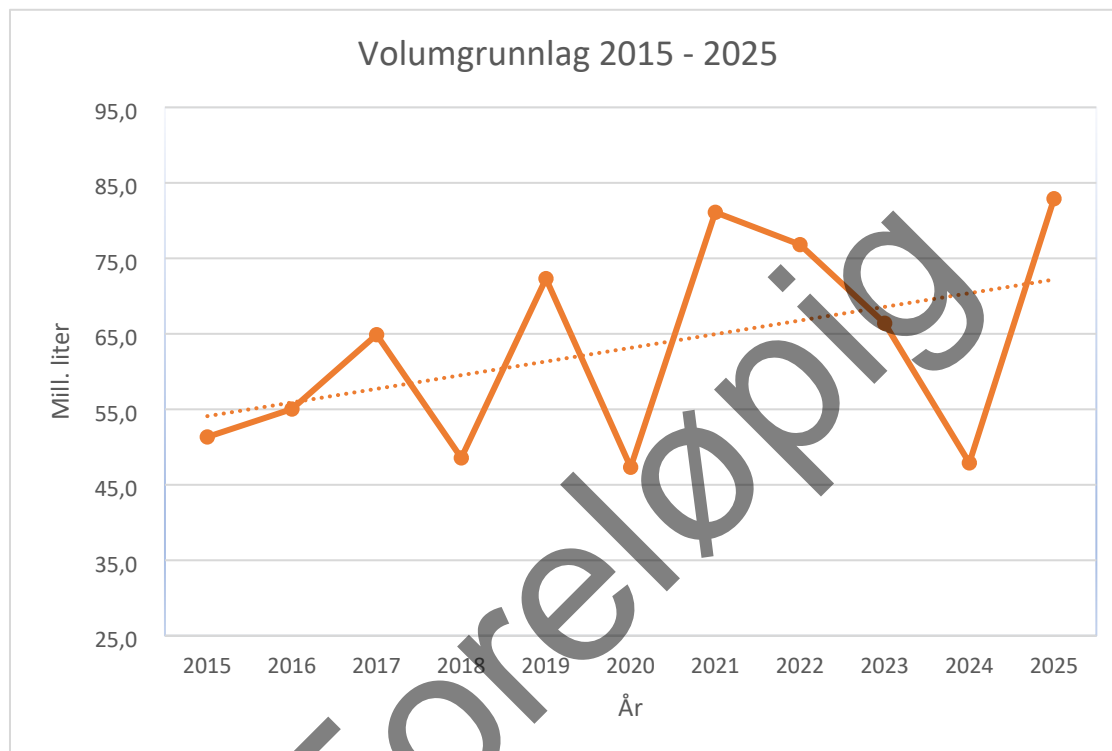
Veid gjennomsnittlig sats for all transport av melk til reguleringsproduksjon av ost og skummetmelkpulver blir etter dette 36,54 øre/liter for 82,9 mill. liter melk med en kostnad på 30,3 mill. kroner.

Oversikt over volum og kostnader for reguleringslagring

Produkt	Liter	Kostnader	Øre per liter
Ost	68 655 113	25 785 486	37,56
SMP	14 230 392	4 502 615	31,64
Total 2025	82 885 505	30 288 101	36,54

På bakgrunn av beregningene de totale kostnadene 30,3 mill. kroner. Basert på dette foreslår Tine en sats på 36,54 kroner.

Figuren viser variasjon i reguleringsvolum i perioden 2015-2025.

Landbruksdirektoratets vurdering

Kostnader til transport av melk til reguleringsformål kan godtgjøres etter reglene i retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter punkt 4-1. Ifølge regelverket gis det dekning per liter anvendt melk til reguleringsproduksjon ut fra en sats fastsatt årlig av Omsetningsrådet. Videre baserer beregningen av transporterte melkemengder medgått til produksjon av reguleringsvare seg på omregningsfaktorer fastsatt av Landbruksdirektoratet.

For satsberegningen for 2018 ga Omsetningsrådet i møte 16. april 2020 sin tilslutning til at reguleringstransport skulle følge samme modell og prinsipper som beregning av overføringstransport, jf. sak 14/20. Direktoratet har lagt til grunn at denne metoden benyttes.

Tine benytter samme modell som i beregninger av overføringssatser for aktører i 2018. Direktoratet mener dette er i henhold til tidligere behandling i Omsetningsrådet. Direktoratet mener videre dette er riktig tilnærming for beregning av kostnader til reguleringstransport, da dette er transport fra noteringspunktet til det meieriet som skal produsere reguleringsvaren.

Mengder reguleringsprodukt

Volum transportert melk beregnes for reguleringsvarene hvitost og skummetmelkpulver. Direktoratet har ingen merknader til valg av reguleringsvarer, da disse er definert under retningslinjer for markedsregulering av melk punkt 8-2 og 8-4. For å beregne mengde reguleringsprodukter produsert i 2025 bruker Tine lagersituasjonen gjennom hele 2025, altså utgående lager 31.12.2024 til utgående lager 31.12.2025. Basert på lagersituasjonen kartlegger man måned med minste og måned med største lager. Differansen mellom største og minste lager utgjør en mengde reguleringsvare på lager for det enkelte vareslag. Dette er det samme prinsippet som er benyttet i 2018. Direktoratet vurderer at dette gir et riktig uttrykk for hvor stor del av lagerendringene som skyldes reguleringsproduksjon.

På bakgrunn av mengder hvitost og skummetmelkpulver til regulering beregnes melkemengder som er medgått i denne produksjonen. I beregningen av hvor mye melk som er benyttet i produksjonen av reguleringsproduktene har Tine benyttet omregningsfaktorer som er fastsatt av Landbruksdirektoratet. Dette er i tråd med retningslinjene.

Fordeling av produksjon på de ulike anleggene

Videre er fordelingen av total produksjon av reguleringsprodukter fordelt på reguleringsanleggene etter hvor stor andel av totalproduksjonen som utføres på relevante anlegg. I denne beregningen legger Tine kun til måneder hvor lageret har økt. Dette begrunnes med at det er i disse månedene reguleringsproduksjon faktisk gjennomføres. I tillegg har noen av ysteriene produksjonsopphold i 3. kvartal.

Landbruksdirektoratet mener det er en praktisk tilnærming å fordele reguleringsproduksjon mellom anlegg basert på anleggenes faktiske produksjon av reguleringsprodukter. Dette er en relevant tilnærming og i samsvar med faktiske forhold.

Kostnadsberegning

Kostnadsberegning per anlegg ligger til grunn for veide gjennomsnittlige satser for hvert reguleringsprodukt, som igjen danner grunnlag for en veid gjennomsnittlig sats for reguleringstransport. Regelverket legger opp til at Omsetningsrådet skal fastsette en årlig sats for reguleringstransport, og da er det hensiktsmessig å benytte en veid gjennomsnittlig sats.

På bakgrunn av nevnte vurderinger mener direktoratet at Tines beregning av sats for reguleringstransport er gjort i henhold til regelverket og på en hensiktsmessig måte som søker å gjenspeile de faktiske kostnadene på en riktig måte. Direktoratet har gjennomgått beregningene og funnet at de stemmer.

Satsen for 2024 var 45,29 øre/liter. Satsen foreslått i 2025 er 36,54 øre/liter, som er en reduksjon på 8,75 øre/liter. Volumet for både ost og skummetmelkpulver har økt, noe som fører til en gjennomsnittlig mer effektiv transport, og dermed en redusert kostnad per liter. Et større volum gir et større grunnlag, som fører til at de lengste og minst gunstige rutene blir mer jevnet ut med mer effektive ruter enn ved et lavere volum til reguleringsproduksjon.

Landbruksdirektoratet innstiller i tråd med Tines forslag.

Saksnr.: 07/26	Sektor: Melk	Styre/råd: OR
Behandling: 09.02.2026	Tittel: Melk - Satser for reguleringslagring 2025	Saksnr.: 26/22409 - 2

Beskrivelse

Tine legger frem satser for reguleringslagring for smør, hvitost, brunost og tørrmelk for 1. og 2. halvår 2025. Reduserte satser sammenlignet med 2024 skyldes i hovedsak en nedsatt rentesats for 1. og 2. halvår.

Tine la frem oppdatert regnskapsgrunnlag for å beregne lagringsdelen av satsene i 2021. I behandlingen av satser for reguleringslagring i Omsetningsrådet 18. februar 2022, jf. sak 016/22, la en til grunn at regnskapsmaterialet oppdateres igjen om fem år, med mindre det skjer vesentlige endringer i lagringen som tilsier at kostnadsgrunnlaget bør oppdateres på et tidligere tidspunkt. Landbruksdirektoratet legger derfor til grunn at lagringsdelen av satsene indeksjusteres med en relevant offentlig indeks, i dette tilfellet SSBs byggekostnadsindeks for boliger.

Hjemmel

Retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter punkt 3-1-1 fastsatt av Omsetningsrådet 1. desember 2009 med hjemmel i forskrift 22. oktober 2008 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1.

Forutsetninger

Vedlegg

Brev fra Tine SA datert 18.12.25 (unntatt offentlighet)

Forslag til vedtak

Omsetningsrådet vedtar følgende satser for reguleringslagring av melkeprodukter 1. halvår og 2. halvår 2025:

Produkt	Sats 1. halvår	Sats 2. halvår
	Øre/kg/mnd	Øre/kg/mnd
Smør	36,15	34,92
Hvitost	39,67	40,42
Brunost	37,90	37,66
Tørrmelk	30,42	32,75

Melk - Satser for reguleringslagring 2025

Tine foreslår i brev av 18.12.2025 satser for lagring av reguleringsprodukter i melkesektoren for 2025. Satsene for begge halvår behandles i samme sak ettersom oppgave for reguleringslagring også kun behandles en gang per år. Satsene består av to elementer som legges sammen; kapitalkostnader og kostnader til lager.

Grunnlag for beregning av satser

Lagringsgodtgjørelse ytes for nødvendig reguleringslagring av melkeprodukter. Satser for reguleringslagring fremkommer som summen av kostnader til kapitalbinding og lagringskostnader. Utgangspunktet for beregning av kapitalbinding og lagringskostnader er prinsippene som ble fastsatt av Omsetningsrådet 21.06.2002, 30.04.2003 og 30.04.2004. Følgende elementer inngår i grunnlaget for satsene:

Kapitalbinding (A)

Det er lagt til grunn at markedsregulator skal ha dekning for kostnadene knyttet til kapitalbinding av varer på reguleringslager. Kapitalkostnadene beregnes med utgangspunkt i varens tilvirkningsverdi, og en rentesats fastsatt av Landbruksdirektoratet. Kapitalbindingen beregnes i øre per kg per måned.

Varens tilvirkningsverdi er råstoffverdi i liter omregnet til kg vare pluss tilvirkningskostnader og felleskostnader som påløpet frem til lagring. Råstoffverdi per liter beregnes ut fra antatt veid gjennomsnittlig noteringspris for 1. og 2. halvår 2025, og korrigeres for gjeldende sats i prisutjevningsordningen for modnede oster, geitemelksprodukter og tørrmelk. Råstoffverdien for smør beregnes ut fra gjeldende produksjonsfløteverdi for fløte korrigert for gjeldende sats for fløte til smør i prisutjevningsordningen. For omregning fra liter råvare til kg benyttes gjeldende omregningsfaktor for melk og fløte.

Rentesatsene som er benyttet er fastsatt av Landbruksdirektoratet med hjemmel i retningslinjer for markedsregulering av melk punkt 6 fjerde ledd. Rentesatsen fastsettes per halvår på basis av et gjennomsnitt av nominell NIBOR 3-mnd, med et tillegg på 0,4 prosentpoeng.

Lagringskostnader (B)

Kostnadsarter som inngår i avskrivninger og renter, vedlikehold, kostnader til energi, vann og avløp, husleie og øvrige indirekte kostnader. Lagringskostnadene oppgis i øre per kg per måned. Kostnadsgrunnlaget for lagringskostandene er vedtatt anvendt for en periode på fem år, med mindre det skjer vesentlige endringer i lagringen som tilsier at kostnadsgrunnlaget bør oppdateres på et tidligere tidspunkt.

Beregning av kapitalbinding (A)

Kapitalkostnadene som inngår i satsene for 1. og 2. halvår 2025 inngår i tabellen under.

A		
Kapitalkostnader		
Produkt	1. halvår	2. halvår
	Øre/kg/mnd	Øre/kg/mnd
Smør	23,52	21,93
Hvitost	26,35	26,55
Brunost	22,69	21,06
Tørrmelk	19,19	20,11

Kapitalkostnadene for 1. halvår 2025 er redusert for alle reguleringskategoriene sammenlignet med 2. halvår 2024. Reduserte kapitalkostnader har en sammenheng med en lavere rentesats. Rentesatsen er redusert fra 5,12 prosent per 2. halvår 2024 til 4,96 prosent 1. halvår 2025 og 4,64 prosent for 2. halvår 2025.

I kapitalkostnadene inngår tilvirkningskostnader, herunder råvarekostnader og felleskostnader. Slike kostnader vil variere fra halvår til halvår. Tines kalkyler er basert på de aktuelle produksjonsanleggene, noe som fører til variasjoner i produksjonskostnadene mellom ulike perioder. Noe av kostandene er knyttet til hvilke anlegg som har produksjonen, og disse vil også variere med hvilke volum som det enkelte anlegg produserer. Ulike alder og teknologi på anlegg kan også spille inn. Det er de tre største reguleringsartiklene i hver produktgruppe som representerer kostandene for hver produktgruppe.

Kostnadsgrunnlag for lagringskostnader (B)

Lagringselementet ble sist oppdatert i 2021, jf. OR sak 16/22. Kostnader til avskrivning og renter, vedlikehold, energi, vann og avløp, husleie og øvrige indirekte kostnader ble oppdatert med regnskapsdata fra 2020.

Utgangspunktet er at det skal beregnes satser for reguleringslagring av hvitost og brunost på kjølelager, smør på fryselager og tørrmelk på tørrlager. Som grunnlag for beregningen benyttes data fra Tines sentrallager på Heimdal (frys og kjø), Klepp (frys, kjø og tørr), samt Tines anlegg på Brumunddal (kjøl og tørr).

Det er kun kostnader til drift av selve lageret som inngår i beregningsgrunnlaget, samt lagerets andel av indirekte kostnader. Kostnadene fordeles til de tre lagertypene på grunnlag av antall pallplasser, med unntak av energi som fordeles etter estimert energiforbruk.

Det er brukt samme metodikk som i 2021. For utfyllende beskrivelse av trinnene som inngår i metoden, se innstilling om satser for reguleringslagring 2021, jf. sak 16/22, som ble behandlet i Omsetningsrådet 18. februar 2022. I sak 16/22 ble det forutsatt at det oppdaterte kostnadsgrunnlaget legges til grunn for lagringsdelen av satsene i en periode fremover, ettersom det innebærer relativt mye arbeid å oppdatere kostnadsgrunnlaget årlig. Kostnadsgrunnlaget skal derfor oppdateres igjen etter fem år, med mindre det skjer vesentlige endringer i lagringen, som tilsier at kostnadsgrunnlaget bør oppdateres på et tidligere tidspunkt. 2025 er siste år at denne femårsperioden.

Lagringsdelen av satsene kan imidlertid indeksjusteres i tråd med kostnadsutviklingen basert på relevant offentlig indeks, som i denne saken ble vedtatt at skulle være SSBs byggekostnadsindeks for boliger. Tine har lagt til grunn en indeksjustering basert på denne indeksen for 2025 med en kostnadsutvikling på 1,7 og 2,9 prosent for henholdsvis 1. og 2. halvår. Lagringsselementet i satsen for 1. halvår 2025 er foreslått indeksjustert ut fra lagringselementet i vedtatt sats for 2. halvår 2024, mens satsen for 2. halvår 2025 er indeksjustert ut fra lagringselementet foreslått for 1. halvår 2025. Dette gir følgende verdier for lagringselementet (B) i satsene:

B		
Lagringskostnader		
Produkt	1. halvår	2. halvår
	<i>Øre/kg/mnd</i>	<i>Øre/kg/mnd</i>
Smør	12,63	12,99
Hvitost	13,48	13,87
Brunost	16,14	16,60
Tørrmelk	12,19	12,64

Lagringselementet i 1. og 2. halvår 2025 øker sammenlignet med 2024 som følge av nevnte indeksjusteringer.

Satsberegning (A+B)

Med utgangspunkt i kostnadselementene som er omtalt ovenfor, foreslår Tine satser for reguleringslagring av melkeprodukter for 1. og 2. halvår 2025. Satsene gjelder for reguleringskategoriene smør, hvitost, brunost og tørrmelk. I Tines innstilling reduseres alle satsene i 1. halvår 2025, sammenlignet med 2. halvår 2024. For 2. halvår 2025 økes satsene for hvitost og tørrmelk sammenlignet med 1. halvår 2025. For tørrmelk er det en økning på 7,7 prosent. I mail av 14. januar viser Tine SA til at det har vært en kostnadsøkning på råvarepris og produksjonskostnader som har økt mer enn hva rentenedgangen har kompensert for.

Beregningene av satser basert på Tines søknad er vist i tabeller nedenfor. I den første tabellen er satser for 2. halvår 2024 brukt for sammenligning.

Beregning av satser for lagring av reguleringsprodukter 1. halvår 2025

	A	B	C (A+B)		
Produkt	Kapitalkostnader	Lagringskostnader	Sats 1. halvår 2025	Sats 2. halvår 2024	Endring i prosent, 2. halvår 24 til 1. halvår 25
Smør	23,52	12,63	36,15	36,72	- 1,55
Hvitost	26,66	13,01	39,67	40,74	- 2,63
Brunost	22,32	15,58	37,90	39,16	- 3,22
Tørrmelk	18,56	11,86	30,42	31,45	- 3,28

Beregning av satser for lagring av reguleringsprodukter 2. halvår 2025

	A	B	C (A+B)		
Produkt	Kapitalkostnader	Lagringskostnader	Sats 2. halvår 2025	Sats 1. halvår 2025	Endring i prosent, 1. halvår 25 til 2. halvår 25
Smør	21,93	12,99	34,92	36,15	-3,40
Hvitost	26,55	13,87	40,42	39,67	1,89
Brunost	21,06	16,60	37,66	37,90	-0,63
Tørrmelk	20,11	12,64	32,75	30,42	7,66

Det er benyttet flere desimaler i beregningene i tabellene og mindre differanser kan derfor forekomme.

Sats for reguleringslagring kommer frem som summen av kapitalkostnader og lagringskostnader.

Landbruksdirektoratets vurdering

Landbruksdirektoratet har gjennomgått og vurdert Tines søknad om endrede satser for reguleringslagring.

Kapitalkostnadene reduseres for alle kategorier i begge halvår, med unntak for tørrmelk hvor kapitalkostnadene øker i 2. halvår 2025. Reduksjonen skyldes hovedsakelig rentenedgangen i 2025. Tine viser til i mail at råvarepris og produksjonskostnader for tørrmelk økte i 2. halvår 2025, og at dette økte mer enn hva rentenedgangen kompenserte for.

Kapitalkostnadselementet består av produktenes tilvirkningsverdi og rentesats. Endringer i PGE og prisutjevningsordningen gir derfor utslag på disse kostnadene.

Tine beregner en veid tilvirkningsverdi per produktgruppe. Det tas utgangspunkt i de tre viktigste reguleringsartiklene i hver produktgruppe. Tilvirkningsverdien er summen av råstoff og produksjonskostnader. Råstoffverdien påvirkes av endringer i PGE, satser i prisutjevningsordningen for melk, samt eventuelle endringer i omregningsfaktorer. Omregningsfaktorene er hentet fra Tines kalkyler, og de varierer mellom anlegg ettersom det brukes ulike resepter og teknologi.

Som tidligere har Tine lagt til grunn de tre største reguleringsartiklene i volum innenfor hver produktgruppe som grunnlag for beregning av satsene. I beregningen av satsen for tørrmelk ligger det, som i tidligere år, kun to tørrmelksprodukter. Dette er på grunn av at kvantaene på de øvrige tørrmelksproduktene er ubetydelige.

Kostnadsgrunnlaget for lagringskostnadene er oppdatert i 2021 med regnskapstall for 2020, jf. sak 16/22. Kostnadsgrunnlaget skal derfor oppdateres ved neste satsfastsettelse.

Direktoratet legger til grunn at lagringskostnadene indeksjusteres, hvor SSBs byggekostnadsindeks for boliger fra januar 2025 til juni 2025 legges til grunn. For andre halvår legges samme indeks til grunn for perioden juli 2025 til desember 2025.

Kostnadsutviklingen er på henholdsvis 1,7- og 2,9 prosent for 1. og 2. halvår.

Styringsrenten har blitt redusert med 0,5 prosent i andre halvår, noe som gjør at kapitalkostnadene reduseres sammenlignet med en uendret styringsrente. Det kan likevel være økte kapitalkostnader som følge av økte tilvirkningskostnader. Videre skyldes øvrige kostnadsøkninger de indeksjusterte lagringskostnadene.

Oppsummert reduseres satsene for reguleringslagring sammenlignet med satsene for 2. halvår 2024, med unntak for satsen for tørrmelk 2. halvår 2025.

Landbruksdirektoratet anbefaler at satsene for reguleringslagring i 1. og 2. halvår 2025 godkjennes i samsvar med Tines søknad.

Foreløpig